

การเปรียบเทียบคำเรียกเครือญาติในภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋ว

อาจารย์อมรรชัย คหกิจโกศล*

ในสังคมมนุษย์นั้น มนุษย์ทุกคนจะต้องมีครอบครัวและเครือญาติของตน อย่างน้อยที่สุด 2 คน ได้แก่ พ่อแม่ผู้ให้กำเนิด นอกจากนั้นยังอาจจะยังมีบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับสายโลหิตอีกตามลำดับ ความผูกพันสนิทสนมระหว่างผู้มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตนี้ก่อให้เกิดสถาบันที่สำคัญที่สุดนั่นคือ สถาบันครอบครัวอันเป็นปฐมสถาบันของทุกสังคมมนุษย์บนโลกนี้

ครอบครัว และเครือญาติเป็นกลุ่มคนที่มีการรวมตัวขึ้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจ การเมือง และศาสนา นักสังคมวิทยาและนักมานุษยวิทยากล่าวว่า ครอบครัวเป็นวัฒนธรรมสากลที่มนุษย์สร้างขึ้นมา จะเห็นได้จากทุกสังคมต่างก็มีระบบเครือญาติ แม้ว่าจะมีความแตกต่างบ้างทางด้านรูปแบบ โครงสร้าง หรือหน้าที่ที่มีต่อตัวบุคคลและสังคมก็ตาม (ศิริพันธ์ ถาวรทวีวงศ์ 2543: 1)

ระบบเครือญาติเป็นระบบที่สำคัญในสถาบันครอบครัว เนื่องจากสามารถใช้เป็นเครื่องกำหนดว่าเด็กที่เกิดมาจากกลุ่มสกุลหนึ่งจะเป็นสมาชิกของเครือญาติฝ่ายใด และจะเติบโตเป็นสมาชิกพรรคพวกของคนกลุ่มใด ใครจะเป็นคนคอยช่วยเหลือยามเดือดร้อนได้ (ยศ สันตสมบัติ 2540: 115) ดังนั้นระบบเครือญาติจึงเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งของสังคม กิจกรรมและระบบความสัมพันธ์ต่างๆ ในสังคมต่างอยู่ภายใต้ระบบเครือญาติ และคำเรียกเครือญาติก็แสดงให้เห็นระบบและความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ในเครือญาติเดียวกันได้เป็นอย่างดี การศึกษาคำเรียกเครือญาติจึงไม่เพียงเป็นการศึกษาในแง่การใช้ หรือการสร้างศัพท์ให้เพียงพอตามลักษณะโครงสร้างสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นรูปแบบโครงสร้างที่แตกต่างกันในแต่ละสังคมอีกด้วย

คำจำกัดความและสัญลักษณ์

= หมายถึง การแต่งงานกัน

| หมายถึง การสืบสายโลหิต

การใช้อักษรย่อพิจารณาตามเกณฑ์ลักษณะทางความหมาย (semantic features) สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี

1. ลำดับชั้น (generation) มีการพิจารณาเป็นลำดับชั้นความสัมพันธ์แนวตั้ง 7 ชั้น ดังต่อไปนี้

[G ₃]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่สูงกว่าระดับชั้นตัวเอง 3 ชั้น
[G ₂]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่สูงกว่าระดับชั้นตัวเอง 2 ชั้น
[G ₁]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่สูงกว่าระดับชั้นตัวเอง 1 ชั้น
[G ₀]	หมายถึง	ลำดับชั้นของตัวเอง
[G ₋₁]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่ต่ำกว่าระดับชั้นตัวเอง 1 ชั้น
[G ₋₂]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่ต่ำกว่าระดับชั้นตัวเอง 2 ชั้น
[G ₋₃]	หมายถึง	ลำดับชั้นที่ต่ำกว่าระดับชั้นตัวเอง 3 ชั้น

2. การสืบสาย (lineality) แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่

[+L]	หมายถึง	การสืบสายในแนวตั้ง	[-L]	หมายถึง	การสืบสายในแนว ระนาบ
------	---------	--------------------	------	---------	-------------------------

3. อายุ (age) แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่

[+A]	หมายถึง	มีอายุมากกว่าตนเอง หรือญาติในแนวตั้ง ของตน	[-A]	หมายถึง	มีอายุน้อยกว่าตนเอง หรือญาติในแนวตั้ง ของตน
------	---------	--	------	---------	---

4. เพศ (sex) แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่

[+M]	หมายถึง	เพศชาย	[-M]	หมายถึง	เพศหญิง
------	---------	--------	------	---------	---------

5. ฝ่ายพ่อแม่ (parental side) แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่

[+P]	หมายถึง	ฝ่ายพ่อ	[-P]	หมายถึง	ฝ่ายแม่
------	---------	---------	------	---------	---------

คำเรียกเครือญาติไทย

คำเรียกเครือญาติที่เป็นคำศัพท์พื้นฐานมีดังนี้

คำศัพท์	ความหมาย
พ่อ	/p ^h ɔ̃ː/ พ่อของตนเอง
แม่	/mɛː/ แม่ของตนเอง
ลูก	/lɔ̃ːk/ ลูกของตนเอง
พี่	/p ^h iː/ ลูกของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง
น้อง	/nɔ̃ːŋ/ ลูกของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง
ปู่	/pùː/ พ่อของพ่อ, พี่ชายหรือน้องชายของพ่อของพ่อ, พี่ชายหรือน้องชายของแม่ของพ่อ
ย่า	/jâː/ แม่ของพ่อ, พี่สาวหรือน้องสาวของแม่ของพ่อ, พี่สาวหรือน้องสาวของพ่อของพ่อ
ตา	/taː/ พ่อของแม่, พี่ชายหรือน้องชายของพ่อของแม่, พี่ชายหรือน้องชายของแม่ของแม่
ยาย	/jaːi/ แม่ของแม่, พี่สาวหรือน้องสาวของแม่ของแม่, พี่สาวหรือน้องสาวของพ่อของแม่
ปู่ทวด	/pùː t ^h úət/ พ่อของปู่, พ่อของย่า
ย่าทวด	/jâː t ^h úət/ แม่ของปู่, แม่ของย่า
ตาทวด	/taː t ^h úət/ พ่อของตา, พ่อของยาย
ยายทวด	/jaːi t ^h úət/ แม่ของตา, แม่ของยาย
ลุง	/luŋ/ พี่ชายของพ่อหรือแม่, สามียของพี่สาวของพ่อหรือแม่
ป้า	/pâː/ พี่สาวของพ่อหรือแม่, ภรรยาของพี่ชายของพ่อหรือแม่
อา	/ʔaː/ น้องของพ่อ, สามีหรือภรรยาของน้องของพ่อ
น้า	/nâː/ น้องของแม่, สามีหรือภรรยาของน้องของแม่

หลาน	/lǎ:n/	ลูกของลูก, ลูกของพี่ชายหรือน้องชาย, ลูกของพี่สาวหรือน้องสาว
เหลน	/lǎ:n/	ลูกของหลาน

จากคำเรียกเครือญาติข้างต้นสามารถใช้เกณฑ์แบ่งออกเป็นพวกให้เห็นอย่างชัดเจนได้โดยใช้เกณฑ์ลักษณะทางความหมาย (semantic features) ดังนี้

	คำศัพท์	ลักษณะทางความหมาย
พ่อ	/pʰǎ:/	[G ₁ , +L, +M]
แม่	/mǎ:/	[G ₁ , +L, -M]
ปู่	/pù:/	[G ₂ , +M, +P]
ย่า	/jǎ:/	[G ₂ , -M, +P]
ตา	/tǎ:/	[G ₂ , +M, -P]
ยาย	/jǎ:i/	[G ₂ , -M, -P]
ทวด	/tʰúət/	[G ₃]
ลูก	/lú:k/	[G ₁ , +L]
พี่	/pʰí:/	[G ₀ , -L, +A]
น้อง	/nǒ:ŋ/	[G ₀ , -L, -A]
ลุง	/luŋ/	[G ₁ , -L, +M, +A]
ป้า	/pǎ:/	[G ₁ , -L, -M, +A]
น้า	/nǎ:/	[G ₁ , -L, -P, -A]
อา	/ʔa:/	[G ₁ , -L, +P, -A]
หลาน	/lǎ:n/	[G ₁ , -L], [G ₂]
เหลน	/lǎ:n/	[G ₃]

นอกจากนี้ยังมีคำที่ประสมกับคำเรียกเครือญาติบางคำเพื่อบอกว่าเป็น 'สามีของ...' หรือ 'ภรรยาของ...' ได้แก่คำว่า 'เขย' /kʰǎ:i/ และ 'สะใภ้' /sǎpʰái/ ดังต่อไปนี้

	คำศัพท์	ความหมาย
ลูกเขย	/lú:k kʰǎ:i/	สามีของลูกสาว
ลูกสะใภ้	/lú:k sǎpʰái/	ภรรยาของลูกชาย
พี่เขย	/pʰí: kʰǎ:i/	สามีของพี่สาว
พี่สะใภ้	/pʰí: sǎpʰái/	ภรรยาของพี่ชาย
น้องเขย	/nǒ:ŋ kʰǎ:i/	สามีของน้องสาว

น้องสะใภ้	/nó:ŋ sap ^h ái/	ภรรยาของน้องชาย
ลุงเขย	/luŋ k ^h ĩ:i/	สามีของป้า
ป้าสะใภ้	/pâ: sap ^h ái/	ภรรยาของลุง
น้ำเขย	/ná: k ^h ĩ:i/	สามีของน้องสาวของแม่
น้าสะใภ้	/ná: sap ^h ái/	ภรรยาของน้องชายของแม่
อาเขย	/ʔa: k ^h ĩ:i/	สามีของน้องสาวของพ่อ
อาสะใภ้	/ʔa: sap ^h ái/	ภรรยาของน้องชายของพ่อ
หลานเขย	/lǎ:n k ^h ĩ:i/	สามีของหลานสาว
หลานสะใภ้	/lǎ:n sap ^h ái/	ภรรยาของหลานชาย
เหลนเขย	/lě:n k ^h ĩ:i/	สามีของเหลน
เหลนสะใภ้	/lě:n sap ^h ái/	ภรรยาของเหลน

นอกจากนี้ในลำดับขั้นที่ [G₁] [G₂] และ [G₃] ยังสามารถเพิ่มคำว่า /tɕ^hai:i/ 'ผู้ชาย' หรือ/ɾǎ:u/ 'ผู้หญิง' เพื่อบอกเพศของคำเรียกเครือญาติได้อีกด้วย เช่น

	คำศัพท์	ลักษณะทางความหมาย
ลูกชาย	/ú:k tɕ ^h ai:i/	[G ₁ , +L, +M]
ลูกสาว	/ú:k ɾǎ:u/	[G ₁ , +L, -M]
หลานชาย	/lǎ:n tɕ ^h ai:i/	[G ₁ , -L, +M], [G ₂ , +M]
หลานสาว	/lǎ:n ɾǎ:u/	[G ₁ , -L, -M], [G ₂ , -M]
เหลนชาย	/lě:n tɕ ^h ai:i/	[G ₃ , +M]
เหลนสาว	/lě:n ɾǎ:u/	[G ₃ , -M]

คำเรียกเครือญาติจีนแต้จิ๋ว

คำเรียกเครือญาติมีดังนี้

	คำศัพท์	ลักษณะทางความหมาย
พ่อ	/pa ³³ //pe ²⁴ //tia ³³ /	พ่อของตนเอง
แม่	/ma ⁴² //mɛ ⁷² //ʔai ⁴² /	แม่ของตนเอง
ปู่, ตา	/koŋ ³³ /	พ่อของพ่อ, พ่อของแม่
ย่า, ยาย	/ma ⁴² /	แม่ของพ่อ, แม่ของแม่

ปู่ทวด, ตาทวด	/lau ²¹ koŋ ³³ /	พ่อของปู่, พ่อของตา, พ่อของย่า, พ่อของยาย
ย่าทวด, ยายทวด	/lau ²¹ ma ⁴² /	แม่ของปู่, แม่ของตา, แม่ของย่า, แม่ของยาย
ปู่	/lau ²¹ pɛʔ ²¹ /	พี่ชายของปู่, พี่ชายของตา
ปู่	/lau ²¹ tsek ²¹ /	น้องชายของปู่, น้องชายของตา
ย่า	/lau ²¹ kou ³³ /	น้องสาวของปู่, น้องสาวของตา
ย่า	/lau ²¹ ʔum ⁴² /	ภรรยาของพี่ชายของปู่, ภรรยาของพี่ชายของตา
ย่า	/lau ²¹ sim ⁴² /	ภรรยาของน้องชายของปู่, ภรรยาของน้องชายของตา
ปู่, ตา	/lau ²¹ tia ²⁴ /	สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของปู่, สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของตา, สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของย่า, สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของยาย
ปู่, ตา	/lau ²¹ ku ²⁴ /	พี่ชายหรือน้องชายของย่า, พี่ชายหรือน้องชายของยาย
ย่า, ยาย	/lau ²¹ kim ²⁴ /	ภรรยาของพี่ชายหรือน้องชายของย่า, ภรรยาของพี่ชายหรือน้องชายของยาย
ย่า, ยาย	/lau ²¹ ʔi ⁴² /	พี่สาวหรือน้องสาวของย่า, พี่สาวหรือน้องสาวของยาย
ลูก	/kīa ⁴² /	ลูกชายของตนเอง, ลูกสาวของตนเอง
พี่ชาย	/hīa ³³ /	ลูกชายของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกชายของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกชายของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง
พี่สาว	/tse ⁴² /	ลูกสาวของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกสาวของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง, ลูกสาว

		ของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุมากกว่าตัวเอง
น้องชาย	/ti ²¹ /	ลูกชายของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกชายของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกชายของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง
น้องสาว	/mua ²¹ /	ลูกสาวของพ่อและ/หรือแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกสาวของพี่ชายหรือน้องชายของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง, ลูกสาวของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อและแม่ที่อายุน้อยกว่าตัวเอง
พี่สะใภ้, น้องสะใภ้	/so ⁴⁵ /	ภรรยาของพี่ชายหรือน้องชาย
พี่เขย, น้องเขย	/nɯŋ ⁴⁵ /	สามีของพี่สาวหรือน้องสาว
ลุง	/pe ²¹ /	พี่ชายของพ่อ
อา	/tsek ²¹ /	น้องชายของพ่อ
ป้า, อา	/kou ³³ /	พี่สาวหรือน้องสาวของพ่อ
ป้าสะใภ้	/ʔuɯm ⁴⁵ /	ภรรยาของพี่ชายของพ่อ
อาสะใภ้	/sim ⁴⁵ /	ภรรยาของน้องชายของพ่อ
ลุงเขย, อาเขย, น้ำเขย	/tia ²⁴ /	สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อ, สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของแม่
ลุง, น้ำ	/ku ²⁴ /	พี่ชายหรือน้องชายของแม่
ป้าสะใภ้	/kim ²⁴ /	ภรรยาของพี่ชายหรือน้องชายของแม่
ป้า, น้ำ	/ʔi ⁴⁵ /	พี่สาวหรือน้องสาวของแม่
หลาน	/suŋ ³³ /	ลูกของลูก, ลูกของพี่ชายหรือน้องชาย, ลูกของพี่สาวหรือน้องสาว

นอกจากคำศัพท์พื้นฐานเหล่านี้แล้วยังมีการประสมทำให้เกิดคำเรียกเครือญาติอีก ได้แก่

	คำศัพท์	ความหมาย
เหลน	/tseŋ ³³ suŋ ³³ /	ลูกของหลาน
ลูกเขย	/kia ²¹ sai ²¹ /	สามีของลูกสาว
ลูกสะใภ้	/sim ³³ pu ²⁴ /	ภรรยาของลูกชาย
น้องเขย	/muai ²¹ sai ²¹ /	สามีของน้องสาว
น้องสะใภ้	/ti ²¹ hu ²⁴ /	ภรรยาของน้องชาย
หลานเขย	/suŋ ³³ sai ²¹ /	สามีของหลานสาว
หลานสะใภ้	/suŋ ³³ sek ²¹ , /suŋ ³³ sim ³³ pu ²⁴ /	ภรรยาของหลานชาย
เหลนเขย	/tseŋ ³³ suŋ ³³ sai ²¹ /	สามีของเหลนสาว
เหลนสะใภ้	/tseŋ ³³ suŋ ³³ sek ²¹ , /tseŋ ³³ suŋ ³³ sim ³³ pu ²⁴ /	ภรรยาของเหลน

สำหรับคำว่า /tia²⁴/ (ผู้ชายที่แต่งงานกับญาติผู้หญิงที่เป็นพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อหรือแม่ของเรา) นั้นเมื่อต้องการจะแยกว่าเป็นญาติฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่ ให้เติมคำศัพท์ที่เป็นคำเรียกเครือญาติที่แต่งงานกับ /tia²⁴/ ลงไป ได้แก่

	คำศัพท์	ความหมาย
ลูกเขย, อาเขย	/kou ³³ tia ²⁴ /	สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อ
ลูกเขย, น้ำเขย	/i ⁴⁶ tia ²⁴ /	สามีของพี่สาวหรือน้องสาวของแม่

นอกจากนี้ยังใช้คำว่า /lai²¹/ 'ใน' และ /gua²¹/ 'นอก' เพื่อบอกว่าเป็นญาติฝ่ายพ่อหรือแม่ โดยฝ่ายพ่อนับว่าเป็นญาติใน (ในสกุล หมายถึงใช้แซ่เดียวกัน) แต่ญาติฝ่ายแม่เป็นญาติฝ่ายนอก (นอกสกุล หมายถึงใช้คนละแซ่กัน) เมื่อต้องการแยกศัพท์บางคำที่ใช้เรียกได้ทั้งฝ่ายพ่อและฝ่ายแม่ให้เห็นเด่นชัดว่าเป็นฝ่ายใดจึงต้องใช้คำว่า ว่า /lai²¹/ และ /gua²¹/ เป็นตัวแยกโดยเติมเข้าที่หน้าคำ ได้แก่

	คำศัพท์	ความหมาย
ปู่	/lai ²¹ koŋ ³³ /	พ่อของพ่อ
ตา	/gua ²¹ koŋ ³³ /	พ่อของแม่
ย่า	/lai ²¹ ma ⁴² /	แม่ของพ่อ
ยาย	/gua ²¹ ma ⁴² /	แม่ของแม่

ปู่ทวด	/lai ²¹ lau ²¹ koŋ ³³ /	พ่อของพ่อของพ่อ, พ่อของแม่ของพ่อ
ตาทวด	/gua ²¹ lau ²¹ koŋ ³³ /	พ่อของพ่อของแม่, พ่อของแม่ของแม่
ย่าทวด	/lai ²¹ lau ²¹ ma ⁴² /	แม่ของพ่อของพ่อ, แม่ของพ่อของแม่
ยายทวด	/gua ²¹ lau ²¹ ma ⁴² /	แม่ของแม่ของพ่อ, แม่ของแม่ของแม่
หลาน	/lai ²¹ suŋ ³³ /*	ลูกของลูกชาย
หลาน	/gua ²¹ suŋ ³³ /, /gua ²¹ seŋ ³³ /*	ลูกของลูกสาว
เหลน	/lai ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ /	ลูกของลูกของลูกชาย
เหลน	/gua ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ /	ลูกของลูกของลูกสาว

นอกจากนั้นในระบบคำเรียกเครือญาติภาษาจีนแต้จิ๋วยังมีการเติมคำเพื่อบอกเพศของคำเรียกเครือญาติที่ไม่บ่งเพศอีกว่าเป็นเพศชายหรือหญิง โดยเติมคำว่า /nam⁴⁵/ 'ผู้ชาย' หรือ /กมวŋ⁴²/ หรือ 'ผู้หญิง' ไว้ข้างท้าย ได้แก่

	คำศัพท์	ความหมาย
หลานชาย	/lai ²¹ suŋ ³³ nam ⁴⁵ /	ลูกชายของลูกชาย
หลานสาว	/lai ²¹ suŋ ³³ กมวŋ ⁴² /	ลูกสาวของลูกชาย
หลานชาย	/gua ²¹ suŋ ³³ nam ⁴⁵ /, /gua ²¹ seŋ ³³ nam ⁴⁵ /	ลูกชายของลูกสาว
หลานสาว	/gua ²¹ suŋ ³³ กมวŋ ⁴² /, /gua ²¹ seŋ ³³ กมวŋ ⁴² /	ลูกสาวของลูกสาว
เหลนชาย	/lai ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ nam ⁴⁵ /	ลูกชายของลูกของลูกชาย
เหลนสาว	/lai ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ กมวŋ ⁴² /	ลูกสาวของลูกของลูกชาย
เหลนชาย	/gua ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ nam ⁴⁵ /	ลูกชายของลูกของลูกสาว
เหลนสาว	/gua ²¹ tseŋ ³³ suŋ ³³ กมวŋ ⁴² /	ลูกสาวของลูกของลูกสาว

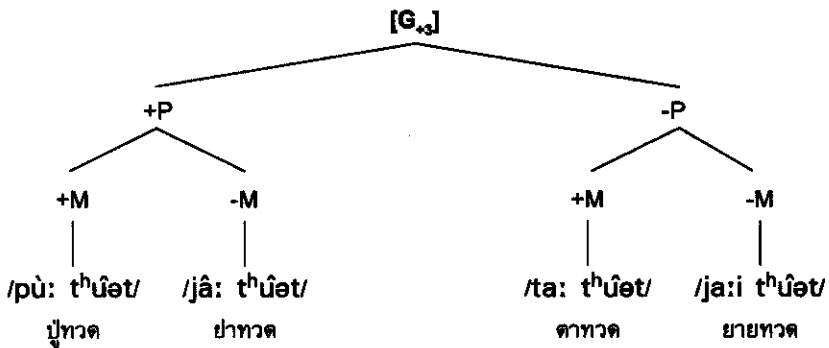
* สำหรับคำว่า /lai²¹ suŋ³³/ สามารถใช้อีกคำหนึ่งแทนได้ นั่นคือคำว่า /tiak²¹/

** สำหรับคำว่า /suŋ³³/ เมื่อเติมคำว่า /gua²¹/ แล้วสามารถออกเสียงคำว่า /suŋ³³/ ได้ทั้ง /suŋ³³/ และ /seŋ³³/ เป็น /gua²¹ suŋ³³/ หรือ /gua²¹ seŋ³³/ ก็ได้

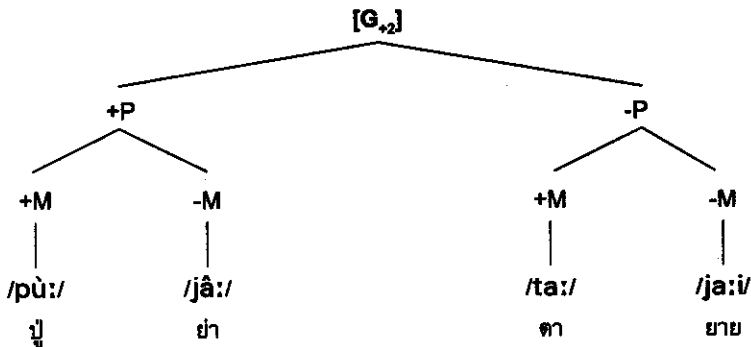
วิเคราะห์คำเรียกเครือญาติไทยกับจีนแต้จิ๋ว

เมื่อเทียบคำเรียกเครือญาติไทยและจีนแต้จิ๋วแล้วพบว่ามีการใช้คำศัพท์เรียกเครือญาติแตกต่างกันโดยเมื่อพิจารณาศัพท์เรียกเครือญาติไทยแล้วพบว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

ในลำดับชั้น [G₃] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติ 4 คำได้แก่ /pù: tʰiət/ 'ปู่ทวด' /ta: tʰiət/ 'ตาทวด' /jǎ: tʰiət/ 'ย่าทวด' และ /ja:i tʰiət/ 'ยายทวด' โดยมีคำว่า /tʰiət/ 'ทวด' เป็นคำบอกลำดับชั้น

ในลำดับชั้น [G₂] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติ 4 คำดังนี้

กล่าวคือ

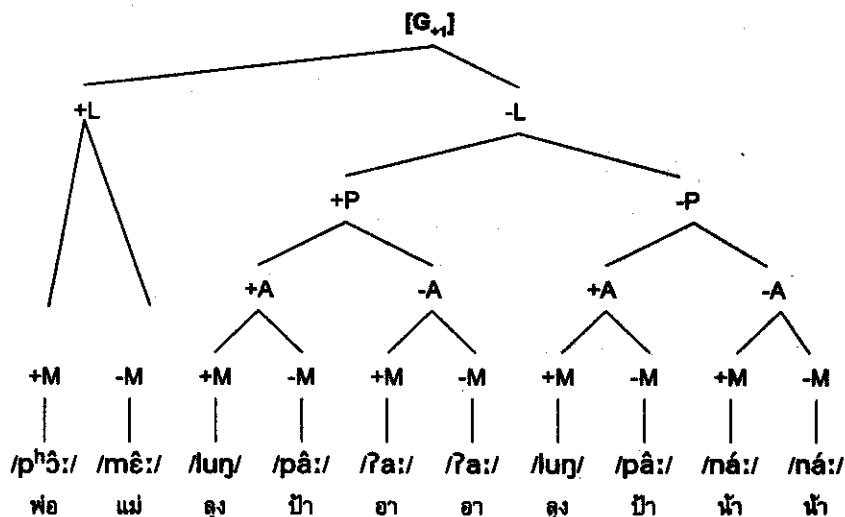
1) ถ้าพี่ชายหรือน้องชายของพ่อของพ่อ และพี่ชายหรือน้องชายแม่ของพ่อ จะเรียกเหมือนพ่อของพ่อ นั่นคือ /pù:/ 'ปู่'

2) ถ้าพี่ชายหรือน้องชายของพ่อของแม่ และพี่ชายหรือน้องชายแม่ของแม่ จะเรียกเหมือนพ่อของแม่ นั่นคือ /tə:/ 'ตา'

3) ถ้าพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อของพ่อ และพี่สาวหรือน้องสาวแม่ของพ่อ จะเรียกเหมือนแม่ของพ่อ นั่นคือ /jǎ:/ 'ย่า'

4) ถ้าพี่สาวหรือน้องสาวของพ่อของแม่ และพี่สาวหรือน้องสาวแม่ของแม่ จะเรียกเหมือนแม่ของแม่ นั่นคือ /jǎɿ/ 'ยาย'

ในลำดับชั้น [G_n] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติ 6 คำดังนี้

ถ้าญาติฝ่ายชายจะยึดเกณฑ์ที่อายุพ่อเป็นหลัก กล่าวคือ

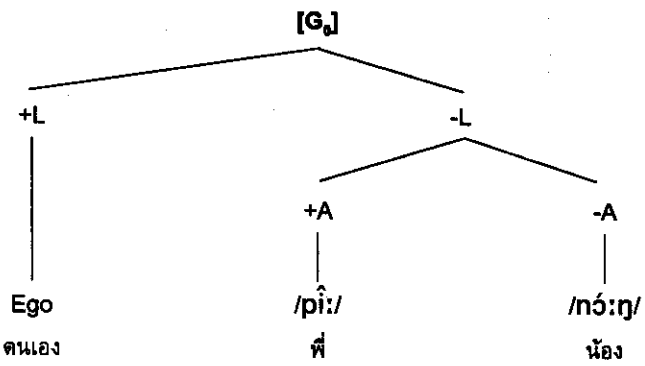
- 1) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายอายุมากกว่าพ่อ เรียก /lʉŋ/ 'ลุง'
- 2) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้หญิงอายุมากกว่าพ่อ เรียก /pǎ:/ 'ป้า'
- 3) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงอายุน้อยกว่าพ่อ เรียก /ʔa:/ 'อา' ใน

บางจังหวัดมีการเรียกแยกเพศ โดย ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายอายุน้อยกว่าพ่อ เรียก /ʔa:w/ 'อาว' และถ้าญาตินั้นเป็นผู้หญิงอายุน้อยกว่าพ่อ เรียก /ʔa:/ 'อา' แต่ทั้งนี้ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ไม่ได้แยกเพศดังกล่าว

ถ้าญาติฝ่ายชายจะยึดเกณฑ์ที่อายุแม่เป็นหลัก กล่าวคือ

- 1) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายอายุมากกว่าแม่ เรียก /lʉŋ/ 'ลุง'
- 2) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้หญิงอายุมากกว่าแม่ เรียก /pǎ:/ 'ป้า'
- 3) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงอายุน้อยกว่าแม่ เรียก /kǎ:/ 'น้า'

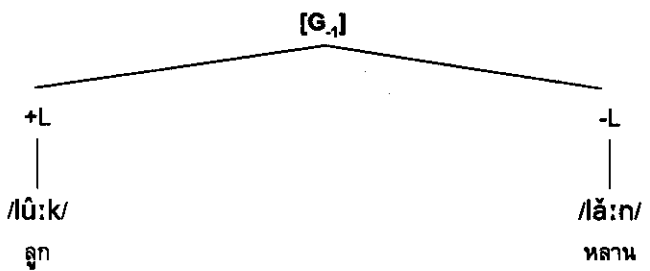
ในลำดับชั้น [G₀] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติ 2 คำดังนี้

ในลำดับชั้นนี้จะยึดเกณฑ์ที่อายุตัวเองเป็นหลัก กล่าวคือ

- 1) ถ้าญาตินั้นอายุมากกว่าตัวเอง เรียก /pî:/ 'พี่'
- 2) ถ้าญาตินั้นอายุมากกว่าตัวเอง เรียก /ก๋:ง/ 'น้อง'

ในลำดับชั้น [G₁] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติ 2 คำดังนี้

กล่าวคือ

- 1) ถ้าเป็นลูกของลูกตนเอง หรือญาติในแนวตั้งเรียกว่า /ŋ:k/ 'ลูก'
- 2) ถ้าเป็นลูกของพี่น้องของตน หรือญาติในแนวระนาบเรียกว่า /l̄:ŋ/ 'หลาน'

ในลำดับชั้น [G₂] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติเพียงหนึ่งคำ ได้แก่คำว่า /l̄:ŋ/ 'หลาน' คำว่า /l̄:ŋ/ 'หลาน' นี้เป็นคำเรียกญาติที่เป็นลูกของลูกตนเองเท่านั้นซึ่งต่างจาก คำว่า /l̄:ŋ/ 'หลาน' ใน [G₁] ที่เป็นลูกของพี่น้องของตน หรือญาติในแนวระนาบ

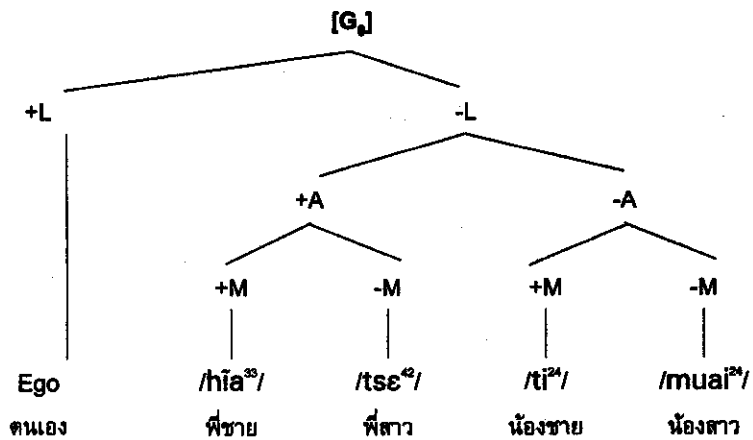
ในลำดับชั้น [G₃] นั้นมีคำศัพท์เครือญาติเพียงหนึ่งคำได้แก่คำว่า /lǎ:n/ 'หลาน'

ในลำดับชั้นที่ [G₀] [G₁] [G₂] และ [G₃] สามารถเพิ่มคำขยายว่าเป็นพี่ชายหรือพี่สาว ลูกชายหรือลูกสาว หลานชายหรือหลานสาว และเหลนชายหรือเหลนสาวได้

ศัพท์เรียกเครือญาติจีนแต้จิ๋วมีลักษณะตามลำดับชั้นแบ่งดังนี้
ระดับชั้น [G₀]

คือลำดับชั้นของตัวเอง มีศัพท์เครือญาติ 4 คำ ได้แก่

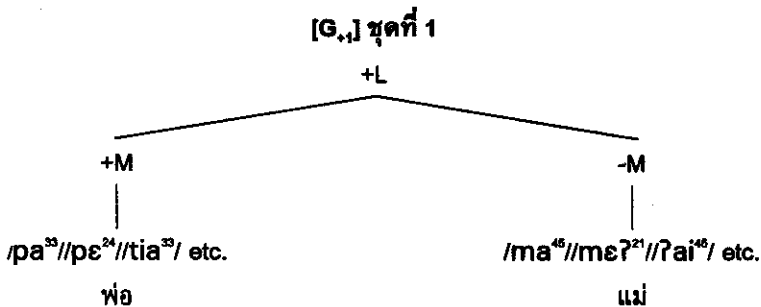
ใช้เกณฑ์เทียบกับอายุตัวเองเป็นหลัก กล่าวคือ

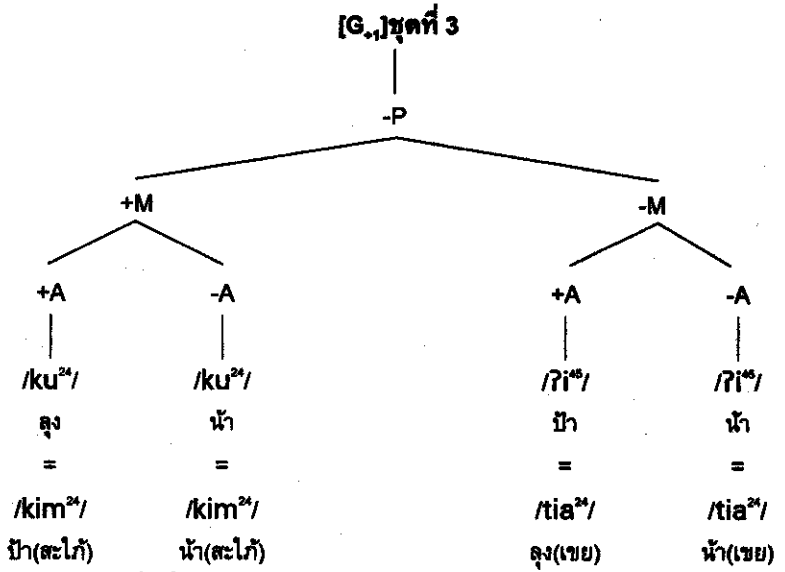
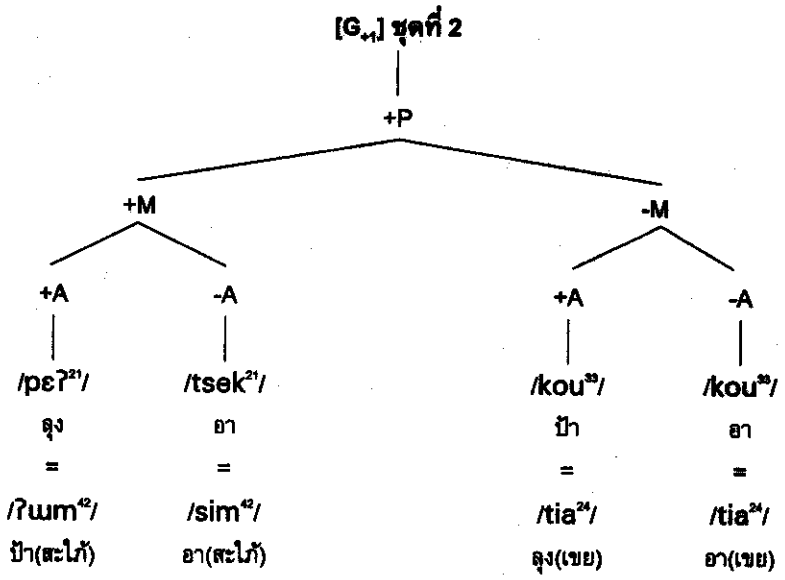
- 1) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายอายุมากกว่าตัวเอง เรียก /hio³³/ 'พี่ชาย'
- 2) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้หญิงอายุมากกว่าตัวเอง เรียก /tse⁶/ 'พี่สาว'
- 3) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้ชายอายุน้อยกว่าตัวเอง เรียก /ti²/ 'น้องชาย'
- 4) ถ้าญาตินั้นเป็นผู้หญิงอายุน้อยกว่าตัวเอง เรียก /kəp ai²/ 'น้องสาว'

คำเรียกเครือญาติภาษาจีนแต่จิวในลำดับชั้นนี้มีการแบ่งแยกระหว่างเพศชัดเจนว่า พี่หรือน้องตนเองเป็นเพศชายหรือหญิง ซึ่งต่างจากภาษาไทยที่ใช้คำว่า 'พี่' และ 'น้อง' กล่าวรวมๆ หากต้องการแยกเพศต้องเติมคำว่า 'ชาย' หรือ 'สาว' ท้ายคำทั้งสอง

ระดับชั้น [G₁]

คือลำดับชั้นของพ่อและแม่ มีศัพท์เครือญาติ 3 ชุด โดยชุดที่ 1 นี้เป็นชุดที่เรียกพ่อและแม่ของตนเอง ส่วนพี่น้องของพ่อแม่จะมีคำเรียกต่างหาก ดังที่แสดงในชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3

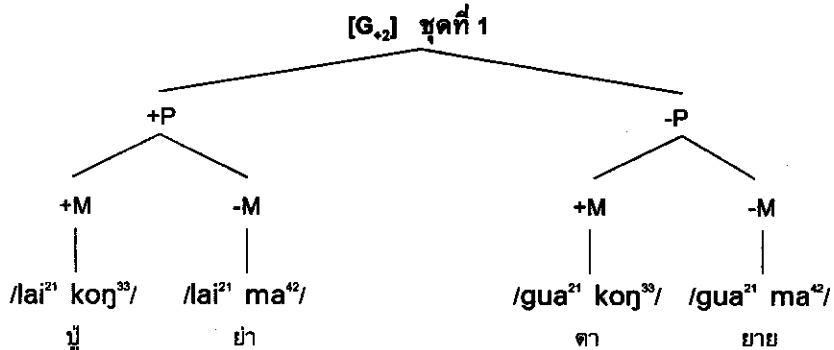
ในลำดับชั้นนี้จะเห็นได้ว่าญาติฝ่ายชายได้รับความสำคัญมากกว่า ดังแสดงได้ ด้วยคำเรียกเครือญาติที่มีการแบ่งอย่างละเอียดมากกว่า ทั้งพี่ชายของพ่อ และน้องชายของพ่อ ต่างมีคำเรียกเฉพาะ (/peʔ²¹/ และ /tsek²¹/ ตามลำดับ) แต่น้องสาวและพี่สาว

ของพ่อกลับมีคำว่า /kou³³/ ซึ่งใช้เพียงคำเดียว ในคำเรียกเครือญาติผู้หญิงที่แต่งงานกับพี่ชายของพ่อ (/ʔim⁴²/) หรือน้องชายของพ่อ (/sim⁴²/) ต่างมีคำเรียกเฉพาะเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าฝ่ายหญิงแต่งงานเข้าสู่สกุลจึงได้รับความสำคัญมากกว่าลูกสาวแท้ๆ ที่ต้องแต่งงานออกนอกสกุล เมื่อพิจารณาคำเรียกเครือญาติฝ่ายหญิงจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีคำเรียกเพียง 2 คำ ได้แก่ /ku²⁴/ ซึ่งใช้สำหรับพี่ชายและน้องชายของแม่ และ /ʔi⁴⁵/ ซึ่งใช้สำหรับพี่สาวและน้องสาวของแม่ ส่วนคำเรียกคู่แต่งงานของพี่ชายและน้องชายของแม่ ใช้คำเดียวกัน ได้แก่คำว่า /kim²⁴/ และคำเรียกคู่แต่งงานของพี่สาวและน้องสาวพ่อ และพี่สาวและน้องสาวแม่ต่างก็ใช้คำเดียวกัน ได้แก่คำว่า /tia²⁴/ เนื่องจากพิจารณาว่าเป็นคนนอกครอบครัวแต่ร่วมเครือญาติห่างๆ เท่านั้น

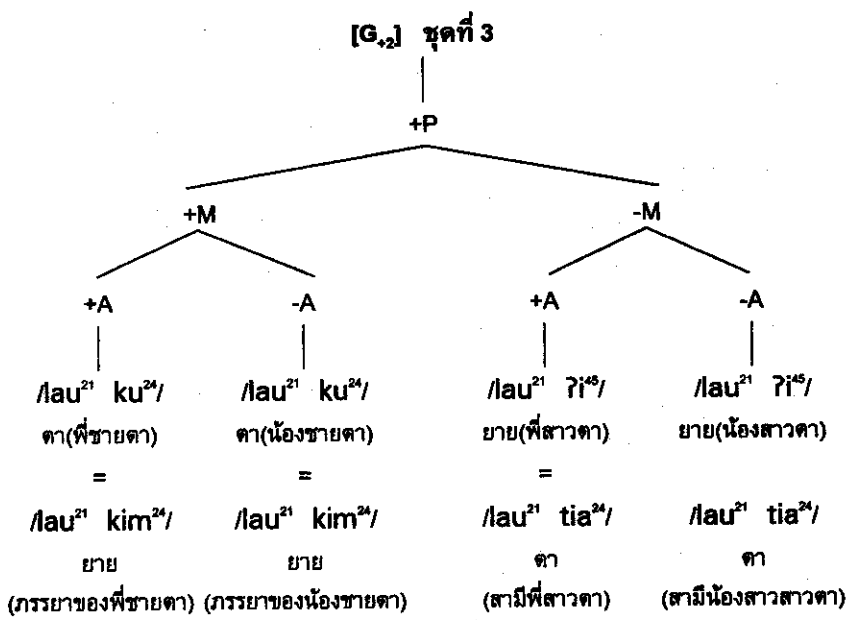
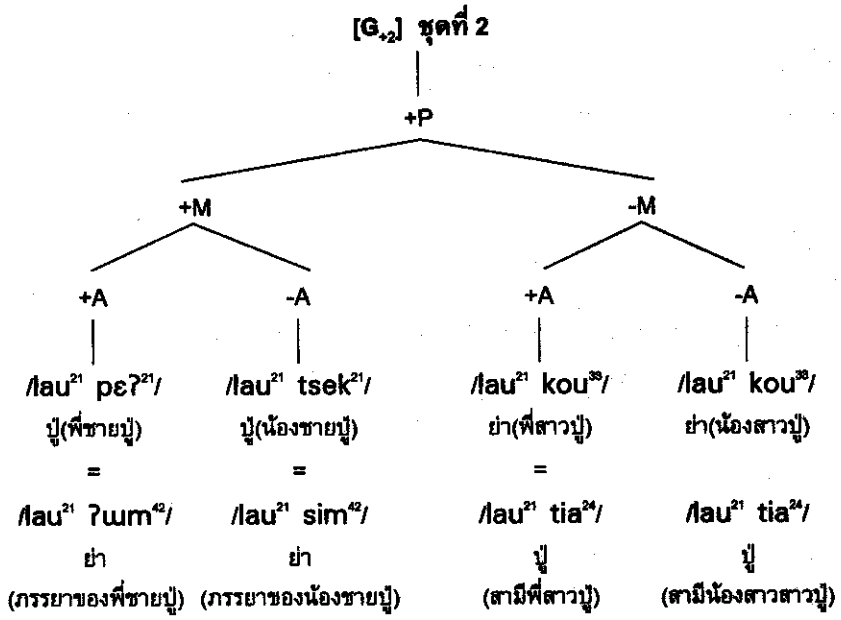
ระดับชั้น [G.₂]

มีคำเรียกเครือญาติ 3 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้เรียก พ่อแม่ของพ่อ และ พ่อแม่ของแม่ ได้แก่

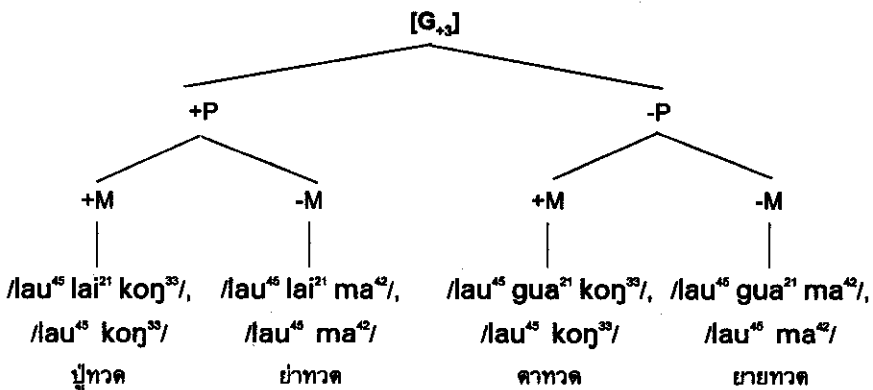
ชุดที่ 1 นี้ภาษาจีนแต้จิ๋วใช้เรียก พ่อแม่ของพ่อ และ พ่อแม่ของแม่ เท่านั้น และโดยปกติจะเรียกรวมๆ เพศมากกว่าเรียกแยกเป็นบุคคล กล่าวคือ ปู่ และ ตา มักเรียกรวมว่า /koŋ³³/ ส่วนย่าและยายมักเรียกรวมว่า /ma⁴²/ เมื่อกล่าวแยกว่าเป็นญาติฝ่ายพ่อ หรือฝ่ายแม่จึงเติมคำว่า /lai²¹/ ให้กับญาติฝ่ายพ่อ เป็นการบอกว่าเป็นญาติในสกุลแซ่ของตน และเติมคำว่า /gua²¹/ ให้กับญาติฝ่ายแม่ เป็นการบอกว่าเป็นญาตินอกสกุลแซ่ของตน

ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 เหมือน [G.₁] แต่เติมคำว่า /lau⁴⁶/ 'แก่, เก่า' ลงไปเพื่อบอกว่าเป็นอีกลำดับขั้นที่สูงกว่า [G.₁] การนับญาติใช้เรียกตาม พ่อหรือแม่ โดยชุดที่ 2 ใช้เรียกญาติฝ่ายพ่อ ได้แก่พี่น้องของปู่และย่า และชุดที่ 3 ใช้เรียกญาติฝ่ายแม่ ได้แก่พี่น้องของตาและยาย ในภาษาไทยไม่มีการเรียกแยกอย่างในภาษาจีนแต่จิว กล่าวคือไม่ว่าจะเป็นพี่ชายหรือน้องชายของปู่ ก็จะใช้เรียก 'ปู่' เหมือนกันหมด กล่าวคือ /lai²¹ kong³³/ 'ปู่' /lai²¹ ma⁴²/ 'ย่า' /gua²¹ kong³³/ 'ตา' /gua²¹ ma⁴²/ 'ยาย' ในภาษาจีนแต่จิวจะหมายถึง พ่อของพ่อ แม่ของพ่อ พ่อของแม่ และแม่ของแม่ ตามลำดับ พี่น้องของปู่ย่าตายาย มีคำเรียกเฉพาะเพื่อแสดงว่าผู้เรียกสืบสายแนวตั้งจากบุคคลเหล่านั้นหรือไม่ เมื่อต้องการจะเรียกพี่ชายของปู่และตา จะใช้คำว่า /lau²¹ pe⁷²/ เมื่อต้องการจะเรียกน้องชายของปู่และตา จะใช้คำว่า /lau²¹ tsek²¹/ เมื่อต้องการจะเรียกพี่สาวหรือน้องสาวของปู่และตา จะใช้คำว่า /lau²¹ kou³³/ ลักษณะเช่นนี้ทำให้เมื่อคนจีนแต่จิวได้ยินคนไทยใช้คำว่า 'ปู่' จะเกิดความไม่แน่ใจว่าหมายถึง พ่อของพ่อ (/lai²¹ kong³³/) หรือพี่ชายของพ่อของพ่อ (/lau²¹ pe⁷²/) หรือ น้องชายของพ่อ (/lau²¹ tsek²¹/) กันแน่ ทั้งนี้เป็นการแสดงว่าภาษาจีนแต่จิวให้ความสำคัญกับญาติที่ตนเองสืบเชื้อสายโดยตรงมาก คือมีคำเรียกเฉพาะแยกระหว่างผู้ที่ตนสืบเชื้อสายมาโดยตรง และญาติของผู้ที่ตนเองสืบเชื้อสายออกจากกัน และมีวิธีที่น่าสังเกตคือ คนจีนแต่จิวเองจะสังเกตว่าพ่อแม่เรียกญาติในลำดับขั้น [G.₂] อย่างไรแล้วค่อยเติมคำว่า /lau²¹/ ลงไป

ระดับขั้น [G.₃]

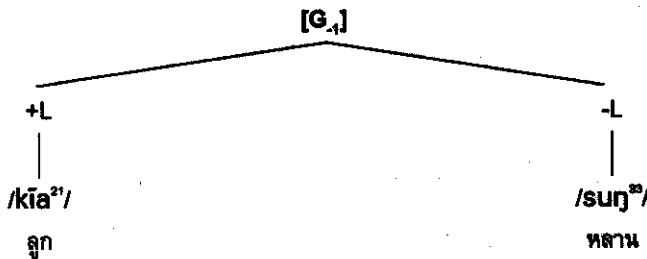
มีเพียง 4 คำ สำหรับเรียกญาติในลำดับขั้นนี้โดยเติมคำว่า /lau⁴⁶/ 'แก่, เก่า' ลงไปเพื่อบอกว่าเป็นอีกลำดับขั้นที่สูงกว่า [G.₂] ให้กับคำเรียกเครือญาติในระดับ [G.₂]

ในลำดับชั้นนี้ภาษาจีนแต้จิ๋วมีลักษณะเหมือนภาษาไทยที่มีการแยกระหว่าง /lau⁶ lai²¹ kong³³/ 'ปู่ทวด' /lau⁶ lai²¹ ma⁴²/ 'ย่าทวด' /lau⁶ gua²¹ kong³³/ 'ตาทวด' และ /lau⁶ gua²¹ ma⁴²/ 'ยายทวด' แต่ส่วนมากมักเรียกสั้นๆ เพียง /lau⁶ kong³³/ และ /lau⁶ ma⁴²/ เท่านั้น

ระดับชั้น [G₁]

เป็นชั้นลูก มีศัพท์ 2 คำ ได้แก่

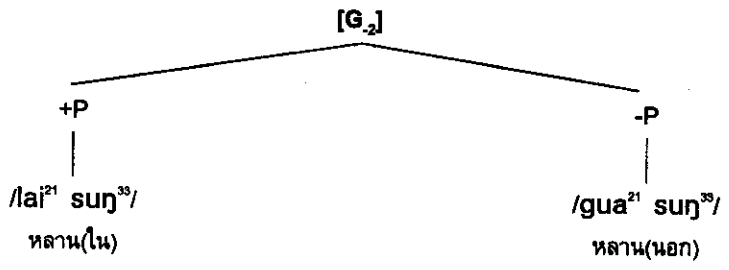
กล่าวคือ

- 1) ถ้าเป็นลูกของลูกตนเอง หรือญาติในแนวตั้งเรียกว่า /k'ia²¹/ 'ลูก'
- 2) ถ้าเป็นลูกของพี่น้องของตน หรือญาติในแนวระนาบเรียกว่า /suŋ³³/ 'หลาน'

ในลำดับชั้นนี้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋วใช้เหมือนกัน

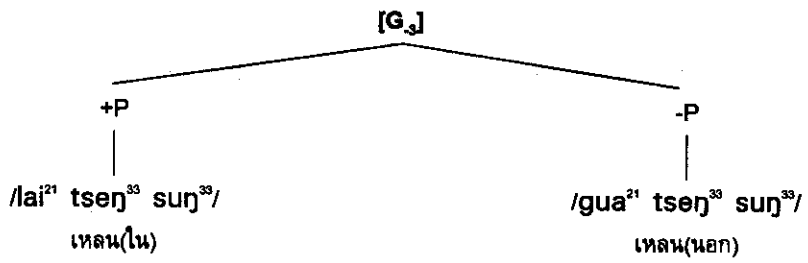
ระดับชั้น [G₂]

แยกตามสายได้ 2 สาย ได้แก่ /lai²¹ suŋ³³/ 'หลานใน' และ /gua²¹ suŋ³³/ 'หลานนอก' หลานในคือลูกที่เกิดจากลูกชาย หรือลูกของพี่ชายหรือน้องชายของตน กล่าวคือมีแซ่เดียวกันกับตนเอง หลานนอกคือลูกที่เกิดจากลูกสาว หรือพี่สาวหรือน้องสาวของตนเอง กล่าวคือมีแซ่ต่างกับกับตนเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสืบสายและรับมรดก แต่ในภาษาไทยไม่มีการแยกสายหลานอย่างชัดเจนเช่นในภาษาจีนแต้จิ๋ว หากต้องการกล่าวแยกก็อาจแยกเป็น หลานปู่ หรือ หลานย่า สำหรับลูกของลูกชาย และ หลานตา หรือหลานยาย สำหรับลูกของลูกสาว แต่ไม่ได้เคร่งครัดเท่าที่ใช้ในภาษาจีนแต้จิ๋ว

ระดับชั้น [G₃]

แยกตามสายได้ 2 สาย ได้แก่ /lai²¹ tseŋ³³ sun³³/ 'เหลนใน' และ /gua²¹ tseŋ³³ sun³³/ 'เหลนนอก' เหลนในคือลูกที่เกิดจากหลานชายที่เป็นหลานในกล่าวคือมีแซ่เดียวกันกับตนเอง เหลนนอกคือลูกที่เกิดจากหลานสาวที่เป็นหลานใน หรือหลานสาวที่เป็นหลานนอกกล่าวคือมีแซ่ต่างกับกับตนเอง แต่ในภาษาไทยมีการแบ่งไม่ชัดเจนเท่า แต่ในภาษาไทยไม่มีการแยกสายหลานอย่างชัดเจนเช่นในภาษาจีนแต่จิว หากต้องการกล่าวแยกก็อาจใช้วิธีเดียวกับการแยกในลำดับชั้น [G₂] เป็น เหลนปู่ หรือเหลนย่า สำหรับลูกของหลานชาย และ เหลนตา หรือเหลนยาย สำหรับลูกของหลานสาว แต่ไม่ได้เคร่งครัดเท่าที่ใช้ในภาษาจีนแต่จิว

จะเห็นได้ว่าในการนับเครือญาติจีนแต่จิวมีการแบ่งระหว่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิง โดยความสำคัญของญาติอยู่ที่ฝ่ายชายที่เป็นผู้ชายมากที่สุด จึงมีการแยกสายหลานและเหลนออกเป็นสายในและสายนอก และให้ความสำคัญกับญาติที่เป็นผู้สูงอายุมากกว่าญาติในลำดับที่ต่ำกว่า ซึ่งต่างจากการนับเครือญาติไทยที่ให้ความสำคัญกับญาติทั้ง 2 ฝ่ายเท่ากัน แต่กระนั้นในสังคมจีนแต่จิวในประเทศไทย ดูเหมือนว่าความสัมพันธ์ระหว่างญาติทั้งสองฝ่ายจะมีมากขึ้นกว่าศัพท์ที่มีอยู่ในระบบเครือญาติ เนื่องจากว่าชาวจีนในประเทศไทยเมื่อเริ่มแรกมีน้อยต้องให้ความช่วยเหลือกันและกันดังที่ บำรุง สุขพรรณ

(2524, น. 28) กล่าวว่า ในระยะแรกเมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยพวกที่มีแซ่เดียวกันจะให้ความช่วยเหลือเฉพาะญาติพี่น้องของตน หรือพวกที่พูดภาษาเดียวกัน โดยตั้งเป็นสมาคมชื่อสกุลหรือแซ่ขึ้น แต่ภายหลังได้ขยายความช่วยเหลือไปยังคนอื่น โดยทั่วไปด้วย ความพยายามที่จะรวมกลุ่มชาวจีนให้แน่นแฟ้นขึ้นเป็นสาเหตุให้ญาติทั้ง 2 ฝ่ายมีความสนิทสนมกันยิ่งกว่าสังคมชาวจีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

สรุปผลการศึกษา

คำเรียกเครือญาติในภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋วมีทั้งคำที่ใช้เหมือนกัน และแตกต่างกัน โดยคำเรียกเครือญาติในภาษาจีนแต้จิ๋วมีลักษณะแยกเพศชัดเจนว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงมากกว่าภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับการนับญาติโดยแบ่งฝ่ายว่าเป็นสายใน (ลูกชาย) หรือสายนอก (ลูกสาว) และให้ความสำคัญเฉพาะญาติที่ตนสืบเชื้อสายในแนวตั้งมากกว่าญาติที่มีความสัมพันธ์ในแนวระนาบ ในขณะที่ภาษาไทยมักเรียกรวมเครือญาติที่ไม่แบ่งเพศ ใช้ได้ทั้งเพศชายและหญิง และมีการแยกญาติฝ่ายต่างๆ เพียงลำดับชั้นตั้งแต่พ่อแม่ขึ้นไปเท่านั้น และคำเรียกเครือญาติบ่งความสัมพันธ์ทั้งในแนวตั้งและแนวระนาบมากกว่าภาษาจีนแต้จิ๋ว ดังตารางต่อไปนี้

ลักษณะ	ไทย	จีนแต้จิ๋ว
การให้ความสำคัญกับฝ่ายญาติ	ให้ความสำคัญของทั้ง 2 ฝ่าย	ให้ความสำคัญของญาติฝ่ายชายมากกว่าฝ่ายหญิง
การให้ความสำคัญกับผู้สืบเชื้อสาย	ให้ความสำคัญของทั้ง 2 ฝ่าย	ให้ความสำคัญกับผู้สืบเชื้อสายผู้ชายมากกว่าผู้สืบเชื้อสายผู้หญิง
ลักษณะคำเรียกเครือญาติ	ให้ความสำคัญในแนวตั้งและแนวระนาบพอๆ กัน	ให้ความสำคัญในแนวตั้งมากกว่าแนวระนาบ

หนังสืออ้างอิง

- บุญลือ วันทายนต์. ครอบครัวและวงศ์วาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2520.
- ป่ารุง สุขพรรณ. บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- ผจญจิตต์ อธิคมนันทะ. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- พอดเตอร์, แจ็ค เอ็ม. โครงสร้างสังคมของชาวนาไทย. แปลโดย นฤจร อธิธิระจรัส.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- ม. ศรีบุษรา. "คำเรียกญาติผู้สืบสายโลหิตโดยตรง." ศิลปวัฒนธรรม 16, 4(กุมภาพันธ์
2538): หน้า 173.
- ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2540.
- ศิริพันธ์ ถาวรทิวังษ์. ครอบครัวและเครือญาติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2543.
- สนิท สมักรการ. มีเงินก็นับว่าน้อง มีทองก็นับว่าพี่: ระบบครอบครัวและเครือญาติของ
ไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2535.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และ
การพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- _____. ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- Amara Prasithrathsinnit. "A Componential Analysis of Kinship Terms in Thai."
In Essay in Tai Linguistics, pp. 261-275. Edited by M.R. Kalaya
Tingsabadh and Arthur S. Abramson. Bangkok: Chulalongkorn University
Press, 2001.

Abstract

Comparison of Kinship Terms in Thai and Tae Chiu Chinese

This paper aims to compare the Thai kinship terms system with the Tae Chiu Chinese kinship terms system. The features of kinship terms are contrasted by five dimensions: generation, sex, age, parental side and lineality. There are some differences between Thai kinship terms and Tae Chiu Chinese kinship terms that often lead to some difficulty finding an equivalent word. The reasons for dissimilarity are sex, paternal side, and lineality. Tae Chiu Chinese kinship terms are obviously separated between male and female, paternal side and maternal side, and lineal and collateral. On the other hand, there are many Thai kinship terms that are not separated by sex, parental sides or lineality.